

מסורת הש"ס

(א) [בכתיב: ליכא], (ב) [בכתיב: ולא], (ג) [ב"ב זב: כתובות ט: תוספתא דב"ב פ"ד ה"ד, ד] [בכתיב: מוכתב, (א) [כתובות נח.], (ו) [ז"ל וזניה. (יעב"ץ)], (ז) [ב"ק לו: בטרות ג: (ח) [נדפסיר: שהלך האב. ועי' רש"ל, ט] [ועי' כתובות מח ע"ב, וברש"י ותוס' שם, י] [דף יב., ט] [גס נח ע"א, ט רש"א, (ח) [נדפסיר: ההגמון. ונמנ' שם: השר, ט] [נזיל לבינ, ט] [קלת י"ע דא מחלין לא: אימא הי להדיא ועי' תוס' כתובות נח. ותוס' ב"ב זב: זכ: ותוס' בטרות ה. קוביוסטוס, ט] [נבראשית לג, טז, ט] [ט"ס הוא כי לא נמא' שס כן בפרק המוכר פירות ודבור זה כמוב גריב בכתובות פרק א"ע דף נח. ותבנ עליו מהרש"ל שו"א ט"ס וזניה שס גירסא אחרת. (מהר"ם), (ג) [נדפסיר: שהלך האב. ועי' רש"ל, ט] [ק' [ז"ל כר אסן, ד] [נועי' תוס' כתובות מח ד"ה רב אסן, ט] [ז"ל פקידן, [נדפסיר: קמח' ונדל"א] קמחמה],

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הנהו קרא את פ"ו הקונטרס וסבר וקבל. עיין גיטין דף פו ע"א מד"ה עליו מנא':

הנהגות הב"ח

(א) תוס' ד"ה עד וכו'. יש ספרים דגרסי הכא עד שכתוב (ב) בא"ד קשה מאי קאמר הא כולהו אית ליה דעולא. כ"פ ריב"ז אית ליה כולהו טעמי דעולא ודסימפון: (א) ד"ה שן וכו' ומש"ה קאמר אלא מנעיה בניה דמי ינאי וכו' דפחות מתקבץ:

מוסף רש"י

נמצא גנב. שהיה גנב קודם לכן, גונב ממון, או קוביוסטוס. גונב נפשות, הגיעו. ללוקח ואין כאן מקח טעות (רשב"ם ב"ב צב:) ואין המקח בטל (כתובות נח.). לסטים מזויזין. אין דרכו בכך (שם). הורג נפשות וסופו ליהרג (ב"ב שם). נכתב למלכות. ליהרג (שם). חטא למנות עד שזה לגזור עליו שיהרגוהו כל מולאו (כתובות נח.). קלא אית להו. וסבר וקבל (שם). קיבל מסר והלך. קיבל עליו בעל אה המומין. לסימפון ליכא למחש, לשמא משקא לאחיה איכא למחש. מסר האב לשלוחי הבעל או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל, ליכא למחש שמא משקא לאחיה ולאחיה, דהא לימנאו גנב ואיכא למחש למסיפון (שם). כסף צורי. הסלע

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

סימפון בעבדים ליכא. לבטל את המקח: הא קא חוי להו. וסבר וקיבל: **נמאל גנב כו'**. אינו בטל בכך דהא קי"ל המוכר עבד לחצירו ונמאל גנב או קוביוסטוס הגיעו ובריימא היא [בב"ב דהמוכר פירות (דף זב:): **קוביוסטוס**. גונב נפשות: **הגיעו**. הרי הוא שלו דסתם

עד שתכנס לחופה משום דעולא ובן בג בג ״סימפון בעבדים״^(א) לית ליה אי מומין שבגלוי הוא הא קא חוי ליה אי משום מומין שבסתר מאי נפקא ליה מיניה למלאכה קא בעי ליה ^(ב) לא איכפת ליה ^(ג)נמצא גנב או קוביוסטוס הגיעו מאי אמרת לסטים מזויזין או ^(ד)נכתב למלכות הנהו קלא אית להו ^(ה)מכדי בין למר ובין למר לא אכלה מאי בינייהו איכא בינייהו קיבל מסר והלך: בכסף ב"ש אומרים בדינר וכו'; מאי טעמייהו דב"ש אמר רבי זירא שכן אשה מקפדת על עצמה ^(ו)ואין מתקדשת בפחות מדינר אמר ליה אביי אלא מעתה כגון בנתיא דר' ינאי דקפדן אנפשייהו ולא מקדשי בפחות מתרקבא דדינרי הכי גמי דאי פשטה ידה וקבלה חד זוזא מאחר הכי גמי דלא הוו קדושין א"ל פשטה ידה וקבלה לא קאמינא כי קאמינא דקדשה בליליא אי גמי דשויה שליח רב יוסף אמר טעמייהו דבית שמאי כדרב יהודה אמר רב אסי ^(ז)דאמר רב יהודה אמר רב אסי יבל כסף האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה: גופא אמר רב יהודה אמר רב אסי כל כסף האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה: וכללא הוא והרי

בינייהו לאו לפי האמת שוהג עכשיו דלוי חיישין לסימפון אלא לפי משנה ראשונה בל לפרש מה לנו אי הוי טעמא משום דעולא או משום סימפון:

קוביוסטוס. פ"ה גונב נפשות וקשה דבפ"ק דבטרות (דף ה.) אמר שאל קונטריוקוס הטפסרי ^(א)לריב"ז גבי שקלים ובעק לגלגולת בגבוי הכסף אתה מואל מאתים ואחד ככר וי"א מנה וזנתיא הכסף אתה מואל ק' ככר משה רבנס גנב היה או קוביוסטוס היה או אינו בקי בחשבונות היה ומה ענין גונב נפשות לחסרון השקלים לכן ^(ב)פר"ח דקוביוסטוס משחק בקוביא^(ג) והא דלמר ^(ד)בבראשית רבה (פרעה ישלח) ויאמר שלחני כי עלה השחר ^(ה)דקאמר ליה יעקב למלאך וכי גנב אתה או קוביוסטוס אתה שאתה מפירא מן השחר לפירוש הקונטרס ינחא ולפירוש רבינו חננאל גמי יש לומר דלדס שמשחק בקוביא רגיל להיות עליו נושים הרבה^(ו) ונטמן בפניהם: **הנהו קלא אית דהו**. פ"ה וסבר וקבל וקשה לר"ת דבפרק המוכר פירות (ב"ב דף זב:): אמר ביהדיא לסטים מזויזין או מוכתב למלכות אומר לו הרי שלך לפניך ומפרש ר"ת קלא אית להו^(א) ולא שכיחי ולא חשו להו לסימפון כיון דלא שכיחי^(ב) ורבינו אליהו מקיים פ"י הקונטרס דהיכא דקיבל המוכר מעות אמרינן מדלא דצק הלוקח קודם נתינת המעות הני מומין דאית להו קלא אס כן סבר וקבל והא דאומר לו הרי שלך לפניך מיירי קודם שנתן הלוקח מעות וקלת משמע כן התם דפריך ולימא המוציא מחצירו עליו הראיה^(ג) אלאמא משמע דהלוקח מווחזק: **קבל מוכר והלך**. פ"ה קבל או מסר או הלך כלומר מסר האב לשלוחי הבעל או ^(ד)שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל וקשה דמשמע הכא דנמסר לשלוחי הבעל חיישין לסימפון ובפרק נערה שנפתתה (כתובות מח:): אמר ^(ה)רב מסירתה לכל אף לתרומה משמע דמשום סימפון ליכא למיחש^(ז) לכן נראה לפרש דמסר והלך חדא מילתא היא ופ"פ מסר האב לשלוחי הבעל והלך גס הוא עמהם והלכן חיישין לסימפון דלא לא דדקינן לה עד שמהא צניחו אכל מסירה דהתם מיירי כשלא הלך עמהם דלא דצק לה מיד^(ח):

שבן אשה מקפדת על עצמה וכו'. קס"ד דר' זירא אפילו פשטה ידה וקבלה קאמר דאינה מקודשת הואיל ורגילה להקפיד על דינר משום דכתיב כסף בקרא ולגבי ידיה לא חשיב כסף אלא דצר שרגילה צו להקפיד ומש"ה ^(א) (א) ^(ב)(קפדי) בנתיא דרבי ינאי שרגילות להקפיד על תרקבא דדינרי הכי גמי לא יתקדשו דדינר אפילו פשטה ידה וקיבלה פחות מתרקב לא יחשב כסף לגבייהו ואין זו סברא ומשני פשטה ידה לא קאמינא דאפילו בפרוטה היתה מתקדשת דכסף קרינא ביה כי קאמינא דקידשה בליליא אי גמי דשויה שליח^(ב) ובהכי הוי פלוגמא דב"ש וב"ה דמתני' ופירש הקונטרס דנתיא דרבי ינאי היכא דשוו שליח לא הוו קדושין אלא דוקא בתרקבא דדינרי וקשה דא"כ נתת דבריך לשיעורין כיון דאלוין בתר כל אחת ואחת לפי דעתה דכה"ג פריך דגיטין (דף יד.) ובפרק חזקת הבתים (ב"ב דף כט.) גבי צר אלישיב ונראה דהכי פריך אלא מעתה כגון בנתיא דרבי ינאי וכו' וכי תימא הכי גמי דלא מתקדשי בפחות מתרקבא דדינרי א"כ נתת דבריך לשיעורין דנתיא דרבי ינאי משום שהן עשירות לא מתקדשי בפחות מתרקבא דדינרי ואחרות מתקדשות דדינר ומשני פשטה ידה לא קאמינא דגלתה בדעתה דאינה מקפדת ומתקדשת אפי' בשוה פרוטה כי קאמינא דקידשה בליליא אי גמי דשויה שליח דלא כולן שוות דבפחות מדינר אינה מתקדשת ואז אינן יוצאות מכלל שאר נשים דהן יודעות שלא יתנו לשליח אלא כמו לשאר נשים^(ג): **בל כסף האמור בתורה סתם כסף צורי**. פ"י הקונט' אס פירש שקלים הוי שקל צורי ואס סתם הוי מטבע פחותה שבצורי הלכן פרוטה לא מצינת אמרת לפי שהיא של נחשת ובצורי מטבע של נחשת ליכא ובקדושין כסף כתיב דקיהא קיהא גמירי וכיון דאפיקמיה מפרוטה אלמא מידי דחשיבות צעי אוקמיה אדינר ולקמיה בשמעמין פ"י הקונטרס דה"ג גופא אמר רב יהודה אמר רב אסי והיינו משום דאי קאי אלעיל הוה ליה למיפרך לאתמר לימא רב אסי דלמר כצית שמאי^(ח):

דינר והדינר משקלו וזה, וכן קורין בקושטנטינא^(א) להב דינר, והוא שנים ומחצה למשקל הברזל (ב"ב דף יד.). היכי דכתיב שקל הוי סלע צורי, דהוא ארבעה דינרי והיכא דלא כתיב שקל אלא כסף הוי דינר צורי (בבבויח ג:) כסף מדינה. שמינת של כסף צורי (שם ע"ה.).

יא.

עד שתכנס לחופה משום דעולא. מדנקט עד שתכנס לחופה משמע דהיינו כמשנה אחרונה דפ' אע"פ (כתובות דף יז.) שאינה אוכלת בהגעת זמן עד שתכנס לחופה ומימה דבפ' אע"פ (שם) פליגי אמוראי כמשנה ראשונה שאינה אוכלת בתרומה עד שיגיע זמן אי משום דעולא או משום סימפון אפ"ה כמשנה אחרונה מודו כולהו דטעמא משום סימפון כדאיתא התם דקאמר התס ^(א)[ובתרייתא] משום דעולא דהיינו והכל קאמר משום דעולא דהיינו משום שמא ימזנו וי"ל עד שתכנס לחופה לאו דוקא אלא עד שיגיע זמן וכמשנה ראשונה^(ב) ולפי שבהגעת זמן רגילין לעשות חופה נקט חופה והר"ר משה מנרצונה מפרש עד שמכנס לחופה הוי דוקא^(ג) דקסבר אי לאו דגזרו מעיקרא משום דעולא משום סימפון לא הוי מתחילין לגזור ולאסור עד שמכנס לחופה שהרי מומין לא שכיחי ורוב נשים אין בהם מוס אלא מאחר שהתחילו לגזור משום דעולא שגזרו בתחילה עד הגעת זמן משום שמא ימזנו האריכו הגזירה משם ואילן עד החופה משום סימפון הואיל וכבר הוצרכו לגזור עד הגעת זמן משום דעולא^(ד) ולכן תלה הטעם בדעולא שהוא עיקר הדבר וגם יש ספרים דגרסי ^(ה) התם עד שמכנס לחופה משום דעולא ומשום סימפון ולפי"ן ינחא^(ו) וקלת קשה דלמר כסמון איכא בינייהו קבל מסר והלך כמסר והלך למ"ד משום דעולא ליכא ומשום סימפון איכא ולפי' הר"ר משה ק' מאי קאמר הא כולהו אית ^(ז)לה דעולא והיא דסימפון^(ח) כדפי' וז"ל דמאי

בינייהו לאו לפי האמת שוהג עכשיו דלוי חיישין לסימפון אלא לפי משנה ראשונה בל לפרש מה לנו אי הוי טעמא משום דעולא או משום סימפון:

קוביוסטוס. פ"ה גונב נפשות וקשה דבפ"ק דבטרות (דף ה.) אמר שאל קונטריוקוס הטפסרי ^(א)לריב"ז גבי שקלים ובעק לגלגולת בגבוי הכסף אתה מואל מאתים ואחד ככר וי"א מנה וזנתיא הכסף אתה מואל ק' ככר משה רבנס גנב היה או קוביוסטוס היה או אינו בקי בחשבונות היה ומה ענין גונב נפשות לחסרון השקלים לכן ^(ב)פר"ח דקוביוסטוס משחק בקוביא^(ג) והא דלמר ^(ד)בבראשית רבה (פרעה ישלח) ויאמר שלחני כי עלה השחר ^(ה)דקאמר ליה יעקב למלאך וכי גנב אתה או קוביוסטוס אתה שאתה מפירא מן השחר לפירוש הקונטרס ינחא ולפירוש רבינו חננאל גמי יש לומר דלדס שמשחק בקוביא רגיל להיות עליו נושים הרבה^(ו) ונטמן בפניהם: **הנהו קלא אית דהו**. פ"ה וסבר וקבל וקשה לר"ת דבפרק המוכר פירות (ב"ב דף זב:): אמר ביהדיא לסטים מזויזין או מוכתב למלכות אומר לו הרי שלך לפניך ומפרש ר"ת קלא אית להו^(א) ולא שכיחי ולא חשו להו לסימפון כיון דלא שכיחי^(ב) ורבינו אליהו מקיים פ"י הקונטרס דהיכא דקיבל המוכר מעות אמרינן מדלא דצק הלוקח קודם נתינת המעות הני מומין דאית להו קלא אס כן סבר וקבל והא דאומר לו הרי שלך לפניך מיירי קודם שנתן הלוקח מעות וקלת משמע כן התם דפריך ולימא המוציא מחצירו עליו הראיה^(ג) אלאמא משמע דהלוקח מווחזק: **קבל מוכר והלך**. פ"ה קבל או מסר או הלך כלומר מסר האב לשלוחי הבעל או ^(ד)שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל וקשה דמשמע הכא דנמסר לשלוחי הבעל חיישין לסימפון ובפרק נערה שנפתתה (כתובות מח:): אמר ^(ה)רב מסירתה לכל אף לתרומה משמע דמשום סימפון ליכא למיחש^(ז) לכן נראה לפרש דמסר והלך חדא מילתא היא ופ"פ מסר האב לשלוחי הבעל והלך גס הוא עמהם והלכן חיישין לסימפון דלא לא דדקינן לה עד שמהא צניחו אכל מסירה דהתם מיירי כשלא הלך עמהם דלא דצק לה מיד^(ח):

שבן אשה מקפדת על עצמה וכו'. קס"ד דר' זירא אפילו פשטה ידה וקבלה קאמר דאינה מקודשת הואיל ורגילה להקפיד על דינר משום דכתיב כסף בקרא ולגבי ידיה לא חשיב כסף אלא דצר שרגילה צו להקפיד ומש"ה ^(א) (א) ^(ב)(קפדי) בנתיא דרבי ינאי שרגילות להקפיד על תרקבא דדינרי הכי גמי לא יתקדשו דדינר אפילו פשטה ידה וקיבלה פחות מתרקב לא יחשב כסף לגבייהו ואין זו סברא ומשני פשטה ידה לא קאמינא דאפילו בפרוטה היתה מתקדשת דכסף קרינא ביה כי קאמינא דקידשה בליליא אי גמי דשויה שליח^(ב) ובהכי הוי פלוגמא דב"ש וב"ה דמתני' ופירש הקונטרס דנתיא דרבי ינאי היכא דשוו שליח לא הוו קדושין אלא דוקא בתרקבא דדינרי וקשה דא"כ נתת דבריך לשיעורין כיון דאלוין בתר כל אחת ואחת לפי דעתה דכה"ג פריך דגיטין (דף יד.) ובפרק חזקת הבתים (ב"ב דף כט.) גבי צר אלישיב ונראה דהכי פריך אלא מעתה כגון בנתיא דרבי ינאי וכו' וכי תימא הכי גמי דלא מתקדשי בפחות מתרקבא דדינרי א"כ נתת דבריך לשיעורין דנתיא דרבי ינאי משום שהן עשירות לא מתקדשי בפחות מתרקבא דדינרי ואחרות מתקדשות דדינר ומשני פשטה ידה לא קאמינא דגלתה בדעתה דאינה מקפדת ומתקדשת אפי' בשוה פרוטה כי קאמינא דקידשה בליליא אי גמי דשויה שליח דלא כולן שוות דבפחות מדינר אינה מתקדשת ואז אינן יוצאות מכלל שאר נשים דהן יודעות שלא יתנו לשליח אלא כמו לשאר נשים^(ג): **בל כסף האמור בתורה סתם כסף צורי**. פ"י הקונטרס דה"ג גופא אמר רב יהודה אמר רב אסי והיינו משום דאי קאי אלעיל הוה ליה למיפרך לאתמר לימא רב אסי דלמר כצית שמאי^(ח):

דינר והדינר משקלו וזה, וכן קורין בקושטנטינא^(א) להב דינר, והוא שנים ומחצה למשקל הברזל (ב"ב דף יד.). היכי דכתיב שקל הוי סלע צורי, דהוא ארבעה דינרי והיכא דלא כתיב שקל אלא כסף הוי דינר צורי (בבבויח ג:) כסף מדינה. שמינת של כסף צורי (שם ע"ה.).

עין משפט ונר מצוה

צו א ב מיי פט"ו מהלכות מכירה הל' יב [יג] סמג לאוין קע טו"ע פ"ח סימן קנ"ג סעיף י:

צו ג מיי פ"ג מהלכות טוען ונטען הלכה א ב סמג עשין לה [טו"ע פ"ח סי' פח פט"א]:

מוסף תוספות

א. ופליגי בפלוגאת דעולא ורב שמואל ברבי יהודה דהתם (כתובות נז:) בן בג בג סבר משום סמפון וכן בתירא סבר משום דעולא. תוס' ה"ל"ש ב. וכן בג בג סבר אמ לא נכנסה לחופה אינה אוכלת משום סמפון וכן בתירא סבר דלמספון לא חיישין מהגעת זמן ואילך. שם ג. אע"ג דאיכא ק"ו. תוס' טוך. ד. והיינו דקאמר אי משום דעולא שהחמירו עד הגעת זמן אי משום סימפון שהחמירו מהגעת זמן ואילך עד החופה. שם. ה. שם ובתוס' ה"ל"ש כמזכר ג"ח. דהא כ"ע חיישין לסימפון. (ולמא' שם מהר"ש וז"ח). ו. ועוד דהגזירו מפרש בקונטרס דרובכ הכי איתנהו ואין נראה שיהו רוב העבדים גונבי נפשות. תוס' כתובות נח. ז. ולפי שדך משחק בקוביא לגנוב ממון בני אדם בהטעאה ובתחבולה בפניהם ואינם מרגישים קורחה קוביוסטוס. י. לפי דמפסיד ריטב"א. ח. לפי דמאי חרבה ממון בשחוק ומתחייב בהקפה. תוס' כתובות ה. ד"ה קוביוסטוס. ט. וכיון דלא יצא הקול מילתא דלא שכיחא היא ולא חיישין להכי. תוס' ב"ב זב: י. אבל היכא דאיתנהו ודאי הוי מקח טעות. ריטב"א. ב. דפריך שם הגר"ע לאו משום דרובא הכי איתנהו ובתרא דאוליין בתר רובא ובמאי פריך דלמא המוציא מחצירו עליו הראיה. תוס' כתובות נח. ז. והנהו עפ"י ג"י מהרש"ל. ז. ואמשנה אחרונה קאי דקתני התם לעולם לאפוקי ממשנה ראשונה. תוס' טוך. ח. וכיון דרוב נשים רגילות להקפיד על דינר הוי כאלו פירשה שלא להתקדש בפחות מדינר. תוס' ה"ל"ש. י. דאם איתא דלא ניחא לה עזה רמיא לגלויי שהיא מקפדת על עצמה יותר משאר הנשים וכן בפשטה ידה וקבלה קדושין בליליא ידעה שהוא לא יתן לה אלא כקידושי אשה הגשים ומינח ניחא לה. רמב"ן. ט. אלא חזור ואומר דברי רב אסי כדי לפרשם והדר תו פריך לימא רב אסי דאמר כב"ש. תוס' ה"ל"ש.